

zaaknummer 2014 W 1273(1)

22 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

wijlen broeder [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van congregatie der Broeders van Liefde te
Eindhoven.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 oktober 2014. Op 24 december 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciale Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde.

Op 22 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vader [naam] en zijn zus [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. Van Berckel-van der rijken voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen Broeder [naam] voornoemd, en Broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin met behoorlijk wat problemen. Toen hij 14 jaar oud was werd hij na de zomervakantie in [jaartal] in het [internaat] in [plaats] geplaatst. Aangeklaagde begeleidde samen met broeder [naam] de groep waarin klager verbleef. Overdag ging klager naar het [college] in [plaats], waar hij de tweede klas Mavo moest overdoen.

Aangeklaagde begon klager erop aan te spreken dat zijn moeder niet voor zijn verblijf betaald had. Dat gaf klager een ongemakkelijk gevoel. Beide broeders deden ook nachtdiensten. Klager sliep in de binnenring waardoor zichtbaar was als klager zijn licht nog aan had. Klager had een eigen slaapkamer die niet op slot kon. Op enig moment kwam aangeklaagde

's avonds in de kamer van klager, terwijl klager in een sexboekje aan het bladeren was en dit niet op tijd kon verbergen. Aangeklaagde bleef vriendelijk en er ontstond een sfeer waarin sexboekjes werden geruid. Het kwam steeds vaker voor dat aangeklaagde 's avonds bij klager in de slaapkamer kwam. Aangeklaagde vroeg dan of hij voor de gezelligheid op het bed van klager mocht komen zitten, waarna er een mopje werd verteld en dergelijke. In de ontstane vriendelijke sfeer kroop aangeklaagde vervolgens in bed bij klager. Vervolgens werd klager door aangeklaagde gekust, geknuffeld en gestreeld. Aangeklaagde drukte ook zijn geslachtsdeel tegen het lichaam van klager. Op een gegeven moment vroeg aangeklaagde klager mee op een ritje met de tractor. Klager mocht ook achter het stuur en reed toen op een openstaand portier van een auto. Klager is hier heel erg van geschrokken, was ook bang dat het verhaald zou worden op zijn armlastige moeder. Hierna werd klager door aangeklaagde stevig vastgepakt en gekust. In deze periode heeft aangeklaagde klager ook geleerd hoe te masturberen. Klager moest ook het geslachtsdeel van aangeklaagde aanraken. Het knuffelen en stoeien vond een paar keer per week plaats. Klager haalde allerlei kattenkwaad uit, en soms meer dan dat, en aangeklaagde lachte alles weg.

2.2. Na een jaar is klager weggegaan omdat zijn moeder niet betaald had. Klager was toen zwaar overspannen en heeft veel medicijnen gekregen. Klager heeft meerdere psychoses gekregen en is opgenomen geweest in de psychiatrie. Hij is al geruime tijd arbeidsongeschikt verklaard.

Klager heeft vroeger nooit expliciet besproken wat hem is overkomen. Toen alles in het nieuws kwam heeft hij er met zijn (inmiddels overleden) moeder over gesproken. In het verleden is het wel eens door een psycholoog aan de orde gesteld maar klager heeft er nooit iets over verteld. Klager is van mening dat zijn seksuele leven door het misbruik beschadigd is, hij heeft door schaamte altijd moeite met relaties.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht excuses te krijgen van de kerkelijk verantwoordelijke en erkenning voor het leed dat hem is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde trad toe tot de Congregatie op [datum]. Hij was opgeleid om in het onderwijs te werken. In [jaartal] ging hij als groepsleider op [internaat] werken gedurende de schooljaren [periode] en [periode] waarna hij wegens ziekte moest stoppen. Daarna was hij ondanks zijn zwakke gezondheid nog op velerlei gebied actief.

Het beleid op het gebied van omgang met kinderen was door de Congregatie uitgebreid vastgelegd. Uit archiefonderzoek is gebleken dat er bij geconstateerd misbruik onmiddellijk maatregelen werden getroffen. In de archieven van de Congregatie zijn geen aanwijzingen gevonden voor seksueel misbruik door aangeklaagde. Medebroeders die destijds ook op [internaat] werkzaam waren, hebben niets geweten of ook maar vermoed. Aangeklaagde is ook nooit tussentijds overgeplaatst.

Tegen aangeklaagde zijn ook geen andere klachten ingediend. Bij de commissie Deetman is één klacht bekend, maar de Overste vermoedt dat deze van klager is (hetgeen door klager ter zitting is bevestigd). De Overste erkent dat het blindelings vertrouwen in de Kerk kon leiden tot machtsmisbruik en seksueel misbruik, met alle schadelijke gevolgen van dien.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. De verklaring ter zitting van de zus klager is weliswaar een aanwijzing dat er iets speelde met aangeklaagde maar zegt niets over seksueel misbruik.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 mei 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.

zaaknummer 2014 W 1273(2)

22 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

wijlen **broeder [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van congregatie der Broeders van Liefde te
Eindhoven.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 oktober 2014. Op 24 december 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde. Op 22 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vader [naam] en zijn zus mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. Van Berckel-van der rijken voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen Broeder [naam] voornoemd, en Broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin met behoorlijk wat problemen. Toen hij 14 jaar oud was werd hij na de zomervakantie in [jaartal] in het [internaat] in [plaats] geplaatst. Aangeklaagde begeleidde samen met broeder [naam] de groep waarin klager verbleef. Overdag ging klager naar het [college] in [plaats], waar hij de tweede klas Mavo moest overdoen.

Klager kwam na schooltijd graag in de keuken om daar iets lekkers te halen. Aangeklaagde was daar werkzaam en wilde klager best een koekje of een snoepje geven. Dat stopte hij dan eerst in de zak van zijn pij. Klager moest dan zijn hand in zijn zak doen en dan leidde aangeklaagde de hand van klager in de richting van zijn geslachtsdeel. Daar voelde klager dan een harde penis.

Dat is tenminste drie keer zo gebeurd. Klager was daar erg boos over. Op enig moment heeft hij op zijn manier geprobeerd wraak te nemen door samen met andere jongens de arm van aangeklaagde op zijn rug te draaien. Ter zitting heeft klager verklaard dat het één keer is gebeurd en dat hij bij een tweede poging de arm van aangeklaagde heeft omgedraaid. Klager heeft ook een klacht ingediend tegen een broeder/groepsleider die in hetzelfde schooljaar regelmatig bij hem in bed kroop en hem seksueel benaderde (2014W1273(1)).

2.2. Na een jaar is klager weggegaan omdat zijn moeder niet betaald had. Klager was toen zwaar overspannen en heeft veel medicijnen gekregen. Klager heeft meerdere psychoses gekregen en is opgenomen geweest in de psychiatrie. Hij is al geruime tijd arbeidsongeschikt verklaard.

Klager heeft vroeger nooit expliciet besproken wat hem is overkomen. Toen alles in het nieuws kwam heeft hij er met zijn (inmiddels overleden) moeder over gesproken. In het verleden is het wel eens door een psycholoog aan de orde gesteld maar klager heeft er nooit iets over verteld. Klager is van mening dat zijn seksuele leven door het misbruik beschadigd is, hij heeft door schaamte altijd moeite met relaties.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht excuses te krijgen van de kerkelijk verantwoordelijke en erkenning voor het leed dat hem is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde trad toe tot de Congregatie op [datum]. Hij was [functie], [functie] en [functie] en werkte in verschillende gemeenschappen, waaronder gedurende meerdere periodes op [internaat]. In de tijd van de klacht verbleef aangeklaagde op [internaat] en werkte hij als [functie], in de refter (eetzaal) van de broeders en in de keuken. Hij was een eenvoudige en zeer gelovige man.

Het beleid op het gebied van omgang met kinderen was door de Congregatie uitgebreid vastgelegd. Uit archiefonderzoek is gebleken dat er bij geconstateerd misbruik onmiddellijk maatregelen werden getroffen. In de archieven van de Congregatie zijn geen aanwijzingen gevonden voor seksueel misbruik door aangeklaagde. Medebroeders die destijds ook op [internaat] werkzaam waren, hebben niets geweten of ook maar vermoed. Aangeklaagde is ook nooit tussentijds overgeplaatst.

Tegen aangeklaagde zijn ook geen andere klachten ingediend. De Overste erkent dat het blindelings vertrouwen in de Kerk kon leiden tot machtsmisbruik en seksueel misbruik, met alle schadelijke gevolgen van dien.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 mei 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.